

a fehér, barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

*Függőségben, éberségben –
krisztusi hitben*

rendünk múltjából

- *A sikeres élet titka: Istenben bízni!*
- *Pálos gregorián hagyomány –
a Schola Sancti Pauli új CD-je*

pálos lelkiesség

- *Szabadulás a függőségből*
- *Szent II. János Pál pápa ereklyéinek
elhelyezése Pálosvörösmarton*

pálosokról, pálosoktól

„A bibliodráma működik!”

rendi krónika

pálos programok

MEGJELENT!

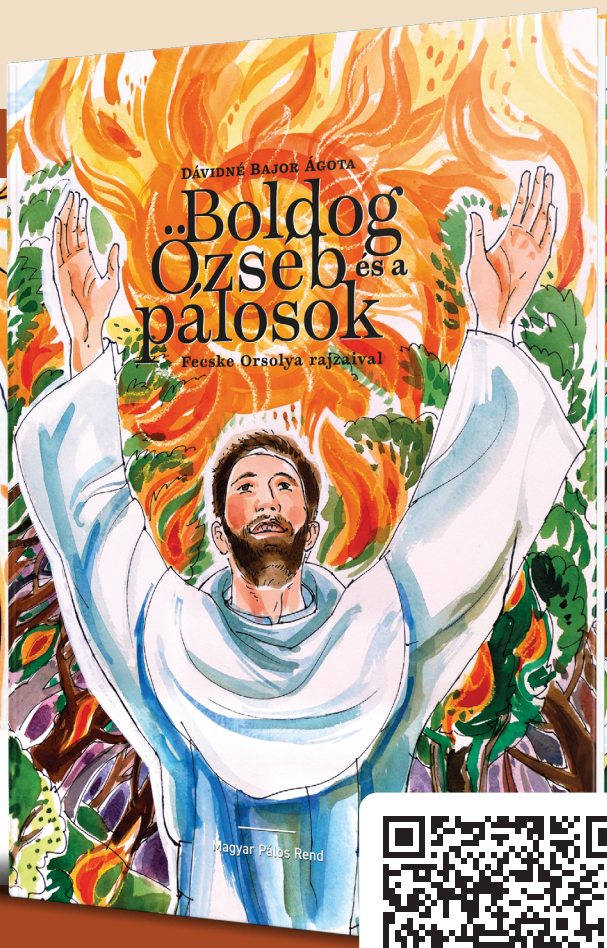
DÁVIDNÉ BAJOR ÁGOTA

„Boldog Özseb és a pálosok

Fecske Orsolya rajzaival

Magyar Pálos Rend

A kiadványt 6-12 éveseknek ajánljuk!

Online kapható az
animakonyv.hu
honlapon!

BEKÖSZÖNŐ

Függőségben, éberségben – krisztusi hitben

P. VÍZI GÁBOR ANDRÁS OSPPE

A mai kor embere számos függőségben él. Természetesen függünk a társadalmi meghatározottságoktól: a politikától, a gazdaságtól, a tudománytól s a különféle „izmusoktól”. De vannak személyesebb és a mindennapjainkat jobban meghatározó függőségeink is: az internet, az evés, az alkohol, a kábítószer, a szexualitás..., s még hosszan lehetne sorolni. Mindezek – még ha sokszor nem is vagyunk tudatában – súlyosan károsítják, megsebzik emberi méltóságunkat, személyiségünket; beteggé teszik testünket, lelkünket.

Az emberi kapcsolataink is tele vannak függőségekkel: függünk a főnökeinktől, az élettársunktól, a családtagjainktól, függünk a barátainktól. Sokszor még tárgyakhoz is függőség köt minket – szerencsét hozó kabalák és egyéb tárgyak –, nem egyszer pedig kényszeres cselekvéssorok kötöznek meg minket. Mindezek szintén bénítanak és megsebeznek mindannyiunkat.

A mai kor legnagyobb függősége az okos telefon, mely szinte pórázon tartja életünket. Szinte mindenre azonnal reagálni kell, gyorsan kell döntéseket hozni. Azt hisszük, csak így tudunk életben, csak így tudunk a „vérkeringésben” maradni. Mindezekről függve várjuk boldogságunkat, életünk ki- és beteljesedését – pedig valójában pont az ellenkezője történik.

Keresztény hívő emberként elsősorban Istentől kellene függnünk. Mert ez az egyetlen „függőség”, amely nem megsebez és lebénít, hanem szabadságot és békét hoz. Az új egyházi évet kezdve erre

*P. Vizi András OSPPE a Pálos70 Zarándoklaton Mária-
anosztrán • fotó: Szentirmay Piroska*

kellene szegezünk tekintetünket! A hit fényében éberen a megtestesült Jézussal kellene éljük mindennapjainkat, hogy ne a félelem, az aggodalom, a szomorúság és a csüggedtség vegyen erőt rajtunk!

De vajon így gondolkodunk-, így cselekszünk-e? Az idei évben mindannyian erősebben megtapasztaljuk emberi végeségünket. A szenvedésben, a szorongásban pedig mindig ott rejlik az újjászületés lehetősége is. Erre a legnagyobb példa számunkra maga a kereszten függő Jézus! A megváltás döntő pillanata ez, amely az örök életre hív minket.

Bízunk és hinnünk kell abban, hogy minden nehézség lehetőség arra, hogy hitünkben megerősödjünk, hogy jobbá váljunk, hogy visszataláljunk Jézushoz. Mert ő ki akar gyógyítani megsebzettségből, betegségünk, rendetlen ragaszkodásainkból, helytelen gondolatainkból, hogy újra az ő békéjében éljük meg az idő adta lehetőségeket, és felismerjük a másik emberben a testvért, akivel együtt haladunk a földi élet útján.

Azt kívánom mindannyiunknak, hogy éberen, Jézus békéjében, a megtestesülés örömében, a hit fényében tudjuk megélni pillanatokat, hogy elsősorban Istenben bízunk!

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

„A sikeres élet titka:
Istenben bízni!”

INTERJÚ P. CSÓKA JÁNOS
VOLT TARTOMÁNYFŐNÖKKEL

BESZÉLGETŐTÁRS:
SUDÁR ANNAMÁRIA

Sudár Annamária: Kedves János Atya! Az elmúlt hat esztendőben 2020 kora nyaráig te voltál a pálos tartományfőnök. Milyen elképzelésekkel, elvárásokkal, netán félelmekkel kezdted el a munkát?

Csóka János: Azt láttam, hogy rendi közösségünk remek programokat visz, van élet körülöttünk, egyre többen ismernek minket – s ezekben elévülhetetlen érdeme van elődömnök, Bátor Botond atyának – de nem kevésbé rendtársaim munkájának,

s azoknak a civil embereknek is, akik segítenek minket. S most, a sok külső feladat mellett elérkezettnek tűnt az idő, hogy belső életünket, közösségi kapcsolatainkat is megerősítsük. Ez az igény nemcsak bennem merült fel, hanem több rendtársamban is. Így kezdtünk bele a félévente megtartott közösségépítő összejövetelekbe. Közös beszélgetéseket tartottunk magunkról és az életünket érintő aktuális kérdésekről. Néha elég „mélyre mentünk”, ami egyszerre volt szép és nehéz, s voltak könnyed programjaink is, mint pl. a hosszú vacsorák, jó hangulatú oldott együttlétek a régi poénon és humoros történeteink felidézésével. S néztünk filmet is s beszélgettünk róla.

Az a fajta vezetői félelem, hogy „én erre nem vagyok alkalmas; jaj, hogy fogok megbirkózni ekkora felelősséggel” – rám nem volt jellemző. Úgy álltam hozzá, hogy igyekszem a tőlem telhető legjobban csinálni, s úgyis csak annyit fogok tenni, amennyire képes vagyok. Ha rendtársaim megválasztottak, hát lelkük rajta! Azt hiszem, úgy általában is fontos, hogy az ember ne feszítse túl magát, hiszen csak annyit kell megtenni, amire képesek vagyunk!

De ha már a félelmeket kérdezed, hát, ha nem is a félelem érzésként jelentkezik, de tud fékezni, megkötni a mások, a környezet által megfogalmazott, sugárzott elvárás. Ezzel voltak küzdelmeim, annak ellenére is, hogy alapvetően szabad emberek

érezem magam. Ezek, a másoktól jövő vagy a közhangulatból következő elvárások sokszor úgy hatnak, hogy azt érezzük: csak *ennyit* tudok megtenni, csak erre van lehetőségem. Ez sokszor a környezet elvárásainak blokkoló hatása. Úgy tapasztalom, hogy nem is mindig könnyű felismerni, hogy ez gyakran milyen erősen hat. Sokat

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Vízi András, Puskás Antal és Csóka János a Pálos70 Zarándoklaton Márianosztrán • fotó: Török Máté

segít ezzel kapcsolatban is az Úr jelenlétében töltött idő. Ilyenkor az ő tekintete előtt vagyok, és nem másoké előtt. S ez mindenkire érvényes: akkor szabadulunk fel, amikor az Úr tekintete elé kerülünk. Ekkor felismerjük, hogy milyen egyéb befolyásoló hatások értek, s egyben fel is szabadulunk – és szabadon tudunk döntéseket hozni. S ez nem jelenti azt, hogy figyelmen kívül hagynánk az emberek elvárásait, véleményét! Ez a belső szabadság megéléséről szól! Isten tekintete előtt vagyok igazán szabad, amelynek egyenes következménye, hogy embertársaim véleményét is a maguk helyén értékelem. A jót meglátni bennük, az előbbre vivőt..., de felszabadulni a kényszer alól, hogy mindenképp az elvárások szerint döntsék.

S. A.: Az Isten színe előtt átélt szabadság bevilágít a lelkünkbe, átalakít minket...

Cs. J.: Igen. Isten egészen szabadon hagy minket. Ennek legvilágosabb bizonyítékai a bűneink. Képesek vagyunk bármikor szembe menni Istennel. Pedig ő nagyon a lelkünkre kötötte, hogy ezt ne! De fontosabb neki az őszinte kapcsolat, mint hogy kényszerítsen a jóra. Senkivel sem tudunk olyan bizalmas és mély kapcsolatban lenni, mint Istennel. S van bátorságunk megbántani, sőt, ebbe bele sem gondolunk igazán az esetek többségében. És – amilyen jó – ő még mindig jobban örül ennek, mert így legalább van esély, hogy őszinte kapcsolatban lehetünk. A bűnöket meg lehet bántani, de ha nem őszinte a kapcsolatunk Istennel, vagy ha egyáltalán nincs kapcsolatunk vele, az sokkal rosszabb.

S. A.: Mi volt számodra a legnehezebb az elmúlt években?

Cs. J.: Ugyanaz, ami most is vagy bármikor előtte. Az igazi harc a lélek belsejében zajlik. A gonosz ki akar ragadni Isten jelenlétéből, a meghitt kapcsolatból, és el akarja rabolni azokat a kegyelmeket és ajándékokat, melyekkel az Úr megajándékozott, felfegyverzett. Ez a harc napi szinten, óráról órára zajlik, meg-megújuló intenzitással, és nincs fogható ahhoz a fájdalomhoz, ami ezen a téren érheti az embert. A többi egyéb „külső” probléma, nehézség gyerekjáték ehhez képest.

A hétköznapi értelemben vett tartományfőnöki szolgálatomban az idővel való gazdálkodás gyakran okozott nehézséget, pontosabban az, hogy mindig mérlegelni kellett, hogy azt a keveset mire fordítom, hova megyek el, milyen meghívásokat fogadok el. Néha muszáj volt időt szánni olyan programokra is, amiket én magam nem éreztem olyan fontosnak, de más szempontokból is mérlegelve, végül igent mondtam. A döntés sokszor nehéz volt, mert a „fontosság” megítélése nem mindig egyértelmű, sőt nem egyszer vállalni kellett kisebb konfliktust vagy az emberekkel való nézeteltérést is.

S. A.: *Hogyan zajlik a tartományfőnök napi gyakorlati munkája, hogyan lehet ezt összekötni a spirituális élettel?*

Cs. J.: Mindenekelőtt sokkal több időt kellett töltenem a tartományfőnöki hivatalban – és sokkal több időt a kápolnában! A rendi hivatal vezetőjével, dr. Szentirmay Tamással sokszor – a jobb időkihasználás érdekében – az autóban utazva (pl. protokolláris megjelenések kapcsán) tartottunk megbeszéléseket. Az M6-os számunkra azt jelentette, hogy a „*Megbeszélés 6ékony*”.

A rendtársakkal való kapcsolattartás szintén feladataim közé tartozott. Szabályza-

tunk szerint a tartományfőnök évente legalább egyszer végiglátogatja a kolostorokat. Számomra mindig az volt a legfontosabb, hogy Isten mindig az első helyen legyen a napjaimban. Tanúsítom, hogy ez lehetséges, még a rohanó élet közepette is! Hiszen egy szerzetes létének értelme, hogy Istennek szentelte magát. Ugyanakkor nemcsak az ima jelenti a spiritualitást, a lelki életet, hanem az is, hogy a hétköznapi dolgokban, feladatokban és döntésekben megkeressük és megtesszük Isten akaratát. Ez a hétköznapi gyakorlat is mélyíti a lelki életet; és ez valóban kapcsolatot hoz létre Istennel.

S. A.: *És volt olyan, belső vagy külső nehézség, amire nem számítottál?*

Cs. J.: Vezetőként az ember szükségképpen megtapasztalja az ellenállást is. Kezdetben reméltem, hátha az ilyen helyzeteknek nyitottsággal, beszélgetéssel fölé tudunk kerekedni, de végül nem mindig sikerült. De végső soron ez is azt erősítette bennem, hogy sokat imádkoztam a közösségemért és azért, hogy az Úr vezessen engem és a közösségünket. Mert a legfontosabb a csendes odafigyelés arra, hogy az Úr merre akar minket vezetni. Vannak olyan időszakok, amikor jobb csendben várni az Úrra. Eből születik az élet!

S. A.: *S mit érzel a legnagyobb személyes eredményednek, illetve az elmúlt hat esztendő szempontjából a rend eredményének?*

Cs. J.: A legnagyobb eredményünknek a közösségépítő összejöveteleinket tartom; azt a folyamatot, amit ott elkezdünk. Ez önazonosságunk és belső kapcsolataink megerősödése irányában segít. Végül soron a hivatásunk mélyebb megélése irányába. E mellett kiemelném még a

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLÓS REND HIVATALOS LAPJA

Boldog Özséb Programot, amely az előkészítésekkel együtt már 2018 óta tart, s aminek keretében nagyszabású felújítások, kolostorépítés, számos kulturális program zajlik, s mindez érinti az egész rendtartományt. Ez egy korszakos és óriási feladat! Most jó időre rendbe lesznek téve az épületeink, amelyeket több helyen sikerült korszerűsíteni, illetve az új lelkipásztori igények szerint átalakítani (pécsi lelki központ, pálosszentkúti zarándokház). Mindez elsősorban a tartományfőnöki hivatal és rendtársaim erőfeszítéseinek eredménye.

S. A.: Mit tartasz most a rend legfontosabb feladatának?

Cs. J.: A katolikus hit őrzését, a közös imát, az közösségi életet és a kapcsolatok ápolását, mélyítését. Szerintem nem kell arra törekednünk, hogy mindenáron látványos, nagy dolgokat tegyünk. Ezek valahogy megszületnek körülöttünk – hála sok segítőknek. A mi legfontosabb feladatunk, hogy önmagunk legyünk. Pálos szerzetesek, akik Isten jelenlétében akarnak élni, egymással közösségben, szegényen, egyszerűen, de szeretetben és mély istenkapcsolatban. Ha egy közösség élő, akkor körülötte újabb élettel teli kezdeményezések fakadnak.

S. A.: Hogyan látod a hivatások problémáját? Mit mondasz annak, aki szerzetesi hivatásra készül, mit mérlegeljen a döntése előtt?

Cs. J.: Nem azt a korszakot éljük, amikor tolonganak a fiatalok a kolostoraink kapujánál. De ez általános jelenség. Nehéz ma elköteleződni. Nemcsak a szerzetesi, a papi életre, hanem a szentségi házasságra is. Ami egy egész életre szóló, az ma nehéz a fiataloknak. Nem is csodálkozom ezen. Egy olyan világban, ahol minden

képlékeny, minden csak pillanatnyi, és tíz év alatt akkorát változik körülöttünk minden, mint korábban egy évszázad alatt sem, nehéz életre szólóan jó döntést hozni. Az életre szóló döntésekhez pedig az örök értékekben való elkötelezett hit kell. A világ pedig azt mondja: minden relatív, lecserélhető, nincsenek örök, abszolút értékek. Erős hitre van szükség ahhoz, hogy ma valaki életre szólóan elköteleződjön! Ha megszületik egy fiatalban a vágy az egyházi rend iránt, akkor az a legfontosabb, hogy tudatosítsa: *Istenre tekints, ne másra!* Ha ő hív, akkor menj szerzetesnek és ne félj semmitől, ne törődj semmivel, ami eltántoríthat. Ha Isten hív, akkor – nyugodt lehetsz – azt ő eléggé megfontolta. Ő eléggé ismer és szeret, úgyhogy amire hív, abban te a legboldogabb leszel, és a legjobban ki tudod bontakoztatni magadat. A sikeres élet titka: *Istenben bízni!* Mindenen keresztül és mindennek ellenére! Amikor Jézus lehetetlen dolgot mondott Péternek, ő azt felelte, másra nem hallgatnék, de a te szavadra megteszem; csakis a te szavadra! És az eredmény? Olyasmit tett, amit ember még soha: vízen járt, hihetetlen mennyiségű halat fogott – és még a háló sem szakadt szét –, emberek százainak adott enni abból a kevés kenyérből és halból, amit a kezében tartott!

Hinnünk kell abban, hogy a természetes emberi életet *meghaladó* életre vagyunk meghívva! Isten a fiává fogadott, az istenfiúi életben pedig természetesek a csodák! Ha gyávák vagyunk, ha a világra hallgatunk, ami szerint mindez nincs és nem is lehetséges, akkor mindebből semmit sem fogunk meglátni, megtapasztalni. Én mindenestre Jézust követve igyekszem járni a vízen – még akkor is, ha úgy, mint Péter, gyakran kezdek süllyedni az épp gyengülő hitem miatt –, de akkor felelem, én pedig látom a csodáit!

Pálos gregorián hagyomány – a Schola Sancti Pauli új CD-je

FODOR GABRIELLA

Többéves gondolkodás és sokrétű munka előzte meg a *Pálos hangok* könyves CD részeként megjelenő *Ordo sanctorum militum* című, gregorián énekeket és többszólamú kanciákat tartalmazó lemez kiadását. Isten segítségével és pálos mindenszentek, különösen Remete Szent Pál közbenjárására születhetett meg a kiadvány, ugyanis nem várt fordulatok kísérték végig ezt a hosszú folyamatot – már az előkészületek éveitől kezdve. Az idei járványhelyzet miatt a felvételek előtt egyáltalán nem tudtunk próbálni; csodával határos az, hogy sikerült egyetlen hetet találni a nyáron, ami mindenkinek jó volt, és fel is tudtuk venni az egész zenei anyagot. Voltak, akik segítettek, mások a háttérből támogattak. Köszönet mindenkinek az odaadásáért!

A feladat azért is nehéz volt, mert autentikus pálos CD-t kellett készíteni, lehetőleg csak pálos forrásokból úgy, hogy közben érdekes és színes, a nagyközönségnek szóló összeállítás készüljön. Bár mennyire is odaillő lett volna a tartalom vagy a liturgiai szempontjából, eklektikus lett volna az európai reneszánsz polifónia gyöngyszemeiből válogatni, mert minden kiegészítő elemnek valahogy kapcsolódnia kellett a pálos hagyományhoz.

A vesperás felvétele annyiban koncertszerű, hogy a hosszas latin zsoltározást úgynevezett alternatim technikával két zsoltárpár váltja ki. Erre a funkcióra a legalkalmasabbnak találtattak Cesare de Zacharia fel-

ékesített négyszólamú zsoltártónusai. Remete Szent Pál zsolozsmája a legjobb pálos liturgikus kéziratnak számító XV. századi antifonáléban, a Zágrábban őrzött kódexben található, amelyből a vesperás gregorián tételeit szólaltattuk meg. A himnuszok a częstochowai kolostorkönyvtár XVI. század eleji pálos kantuáléjából származnak, amelynek különlegessége, hogy dallamait a pálosok variánsokra írták. Hosszas töprengés eredménye, hogy végül mi mehetett át a szigorú szűrőn. Szerencsére négy olyan többszólamú kanciót tartalmaz az Újhelyi pálos graduálé, amelyek teljesen beleillettek a koncepcióba. Az elkészült összeállítás így végül különleges lett, hiszen magában foglalja az eddig megismert összes tisztán pálos kuriózumot.

Miért is hiánypótló ez a felvétel, amely a ma szinte hozzáférhetetlen forrásokból jött létre, s csak a megfelelő kulcsokkal nyitható kincsesládákba volt eddig elrejtve? Mert ez a CD a pálosok legalább öt évszázados élő liturgiáját közvetíti, akár teljes egészében (pl. vesperás), akár egyes tételeivel. És vajon mennyire korszerű és aktualizálható ez manapság? – Aktualizálva van, s ezt bőven bizonyítják az esztergomi liturgia (amelynek családjába tartozik a pálos is) modern átírásban elkészült latin–magyar gyakorlati kiadványai, amelyeket a mi generációnk (a kilencvenes évektől kezdve) támasztott fel. Dobszay László professzor még történelemként vette tudomásul és írta le az

alábbi a sorokat *A pálos zsolozsma múltja és jövője* című tanulmányában (Magyar Egyházzene XIV. [2006/2007] 17–40.)

„A pálos officiumot a XVII. század elejéig következetesen és öntudatosan fenntartották, még a Mohácsot követő nehéz évtizedekben is. Ezt világosan tanúsítja egybekellett a breviárium 1540-es újranyomta-

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Schola Sancti Pauli – előtérben a kórus vezetője, Fodor Gabriella • fotó: Schulteisz Gábor, a lemez hangmérnöke

tása is. A pálosok még a XVIII. században is saját kéziratokból énekeltek, melyek gyakran régi dallamokat alkalmaztak az új (tridentini) liturgia által elrendelt szövegekre. [...]

Valószínű, hogy ha a rend régi fényében, létszámában, fegyelmi állapotában dolgozhatott volna tovább, az esztergomi officiumot rendi zsolozsmaként még sokáig, esetleg akár korunkig is fenntartotta volna.”

Örömmel nyugtázzhatjuk, hogy ami késik, nem múlik, azaz – bár jelenleg nem rendi zsolozsmaként van használatban –, az esztergomi, illetve pálos liturgia folytonossága nem szakadt meg, hála az egyházzeneész kutatóknak, az egyház tradicionális zsolozsmáját ápoló laikusoknak és az egyre inkább érdeklődő fiataloknak. Hisszük, hogy a most megjelent CD is hozzájárul a pálos liturgikus hagyomány megismertetéséhez!

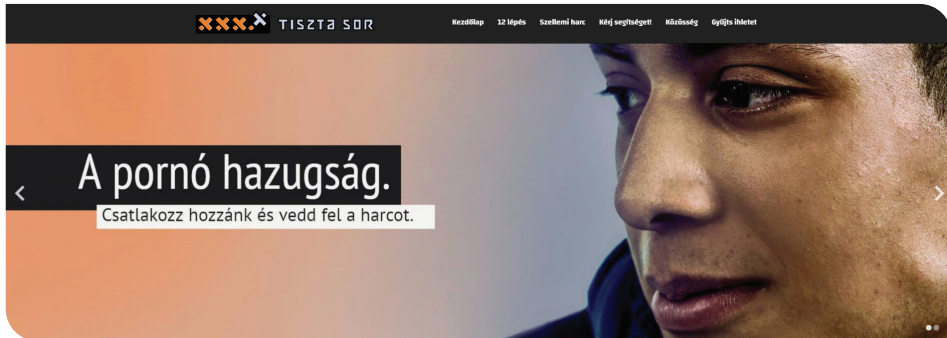
Ordo sanctorum militum

PÁLOS LELKISÉG

Szabadulás a függőségből

P. PUSKÁS ANTAL OSPPE

Három évvel ezelőtt indítottam újra a *Tisztasor* című honlapot (*tisztasor.com*), amivel az volt a célom, hogy elérhető segítséget adjak azok számára, akik a pornográfia problémájával fordulnak hoz-

zám. Sokszor tapasztalom ugyanis – leginkább gyónások alkalmával –, hogy milyen komoly társadalmi probléma ez. Ha pedig a gyónó komolyabban akar foglalkozni a témával, mivel már érzi, hogy esetében függőségről van szó, szükséges a további útmutatás. Kell tehát egy eszköz, amit papként, lelki vezetőként is ajánlhatok.

A honlapnak az a célja, hogy segítsen elindulni, megtenni az első lépéseket a felépülés folyamatában. Az a tapasztalatom, hogy a hozzám forduló nagy része hálás ezért az útmutatásért, hiszen a pornográfia témáját két okból is nehéz nevének nevezni. Egyrészt azért, mert a világ nagy része azt harsogja, hogy ez teljesen normális, ún. felnőtt-tartalom, a függőséggel küzdő pedig úgy érzi, csak ő ilyen romlott az összes ismerőse között. Másrészt keresztény közegben gyakran találkozhat a küzdő ítélező hozzáállással – hogy tudniillik ő velejéig romlott, meg kell térnie, hogy ilyen probléma elő sem fordulhat egy hívő ember életében stb. –, az igazi segítség pedig elmarad. Elgondolkodtató adat ugyanakkor, hogy egy felmérés szerint a hívő férfiak 70, a hívő nők 40%-a küzd a pornófüggőséggel. Az írások nagy részét angol forrásokból válogattam és fordítottam, de például a tanúságtételek között van több olyan is, ame-

lyeket azok osztottak meg, akik rátaláltak a tisztasor.com-ra. A honlap összeállítása részéről is tanulási folyamat volt a témával kapcsolatban, amíg megértettem, hogyan működik ez az emberekben. Kezdetben nagyon egyszerűnek tűnt a probléma: az ember könnyen azt hiheti, hogy csak akarat kérdése az egész. Amikor a hozzám fordulóktól megkérdem, hogy mit fognak tenni, hogy elkerüljék a bűnt, sokan azt felelik: „legközelebb majd jobban vigyázok”. De ez a *legközelebb* sajnos gyakran évtizedekig ismétlődik, és az is gyakran előfordul, hogy a függőség csak még súlyosabb lesz. Mert a pornográfia az egyik legalantasabb drog; hiszen itt az ember nem kívülről visz be stimuláló szert a szervezetébe, hanem a szervezet maga hozza azt létre a saját készleteiből – külső képi ingerekre való reakcióként. Közben pedig folyamatosan jelen van az önámítás, hogy élő személyekkel van együtt a függő, holott az őt érő ingerek csak

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

adatfolyamok a képernyőn.

Ha valaki szeretne felépülni a függőségből, először meg kell értenie annak működését. Amikor valaki rálép erre a nem könnyű útra, egy idő után rájön, hogy sokkal többről van itt szó, mint egyszerű leszokásról. Kezdi látni, hogy a felépülés alapvetően a saját szívért érinti: az emberekkel való

kapcsolatait, a félelmeit, a nehezteléseket, melyeket évek óta hordoz. Kezdetben általában mindenki szégyelli, hogy rabja lett a pornográfának és a szexualitás bűnös megélésének, sőt az ezzel kapcsolatos tehetetlenség egyre mélyebben sodorja a szégyenbe és a függőségbe. De amikor elindul a felépülés útján, megtapasztalja, hogy sokkal többet nyert, mint amire kezdetben gondolt. Akik komolyan veszik a megújulást, visszatalálnak igazi önmagukhoz, megújulnak kapcsolataik, és egyre intenzívebben élik meg Istentől kapott küldetésüket, amely a függőség éveit alatt sehogy sem bírt kibontakozni.

A szexfüggőség, és minden egyéb függőség kialakulása, valamint az abból való felépülés három szinten történik: biokémiai, lelki (emocionális) és szellemi szinten. A honlapon mind a hárommal kapcsolatban vannak cikkek, amelyek egy része a fiatalok kérdéseire adott válaszként született. A témával foglalkozó szakemberek válaszai sokszor olyan összefüggésekre világítanak rá, amelyek a hétköznapi szemlélőnek fel sem tűnnek.

Arra is szerettem volna lehetőséget adni, hogy a honlap látogatói feltehessék saját kérdéseiket. Voltak, akik megfogalmazták: vajon méltók lesznek-e így a házasságra, a papságra; mások belátták, hogy a függőség szétrombolja a hétköznapijaikat, a napi időbeosztásukat, a házasságukat, és ezért kezdtek el komolyabban foglalkozni a problémával. Az is látható, hogy a legtöbb férfi és nő először akkor tesz fel kérdést, amikor szembesül a ténnyel, hogy egy olyan erő uralkodott el rajta, amelyet már egyáltalán nem tud kézben tartani. Ezért is fontos, hogy minden hónapban igyekszem behatóbban foglalkozni egy-egy felépüléssel kapcsolatos témával. Ezeket az írásokat közzé teszem a *tisztasor hírlevél*ke feliratkozók között. Idővel szeretném ezeket az írásokat rendszerezni és rövid videók formájában is elérhetővé tenni.

A témával való foglalkozás közben sok értékes kapcsolat jött létre. Megismerem olyan anonim önszolgáltató közösséget is, ahol a csoporttagok hetente találkoznak és megosztják egymással tapasztalataikat a felépüléssel kapcsolatban. Hiszem, hogy az Úr megáldja ezt a munkát! Ha mottót kellene választani ehhez a küldetéshez, azt hiszem, ez lenne: „Az Úr Lelke van rajtam [...] Elküldött, hogy hirdessem a foglyoknak a szabadulást...” (Lk 4,18). Ezt Jézus mondja a názáreti zsinagógában, a szavaival pedig mélységesen azonosulok. Sok munka van ezen a területen! Örömmel várom az érintettek és a segítők kapcsolódását ebbe a különösen fontos küldetésbe. Ha valaki indítást érez erre, kérem, írjon az *antal@tisztasor.com* címre.

Szent II. János Pál pápa ereklyéinek elhelyezése Pálosvörösmarton

SENTIRMAY PIROSKA

Pálosvörösmart hívó közössége különleges ünnepi szentmisére gyűlt össze 2020. október 4-én, melynek keretében elhelyezték Szent II. János Pál pápa vérereklyéjét a Keresztelő Szent János születése templomban. Az ünnepi szentmisét Dr. Ternyák Csaba egri érsek megbízásából Juhász Ferenc atya, az Egri Főegyházmegeye pasztorális helynöke mutatta be Puskás Antal tartományfőnök atya, Marian Waligóra atya, a csechoszlovák pálos kolostor korábbi perjele, Bátor Botond hargitafürdői házfőnök atya és Márianosztráról Borsos József atya, valamint Iváncsy Balázs helyi plébános atya jelenlétében. A szertartás előtt Bodócs Attila polgármester és Dobróka László pálos konfráter mondott köszöntőt. Ahogy Dobróka László elmondta, a

gyönyörűen felújított templom kivitelezési munkái után éledt fel benne az a hiányérzet, hogy a templomban nincsen ereklye, és jutott arra a gondolatra, hogy a sokak által tisztelt Szent II. János Pál pápa ereklyéjét kellene itt elhelyezni, hiszen az ő élete, lelkipásztori életútja a mi szemünk láttára teljesedett ki az életszentségig. A köszöntő beszédekét követően Bátor Botond pálos atya olvasta fel Stanisław Dziwisz bíboros, II. János Pál pápa egykori titkáranak erre az ünnepi alkalomra küldött üzenetét:

„Főtisztelendő Paptestvérek, kedves Pálos Atyák, vendégek, hívek, mindazok, akik a mai napon eljöttetek Pálosvörösmarton az abasári plébániához tartozó Keresztelő Szent János templomba, amely Szent II. János Pál pápa által oly nagyon szeretett magyar földön van. Kéréseteknek és főtisztelendő Marian Waligóra házfőnök atya kérésének eleget téve, aki elkötelezettje a Boldogságos Szűz Máriának és a magyar nemzetnek, az ő kezei által átadom nektek Szent II. János Pál pápa vérereklyéjét, aki 29 évvel ezelőtt ezen a szent magyar földön zarándokolt, megtekintve Budapestet, Esztergomot, Pécsét, Máriapócsot, Debrecent és Szombathelyt. Ma eljött hozzátok vérereklye formájában és veletek marad mindig azért, hogy tudjatok hozzá imádkozni és az ő közbenjárása által kieszközölni Istennél és a Boldogságos Szűz Máriánál egészséget és jólétet családaitok, önmagatok és hazátok számára jó sor és balsors idején egyaránt. Oltalmazzon benneteket együtt és külön-külön is Szent II. János Pál pápa és szeretett magyar hazátok védelmezője, Szent István király! Imádságaimban mindig hűségesen megemlékezem rólatok, és egyúttal fogadjátok pásztori áldásomon ajándékát. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Amen. Stanisław Dziwisz bíboros Krakó, 2020. október 4.”

Marian Waligóra pálos atya Szent II. János Pál pápa ereklyéje előtt. • fotó: Szentirmay Piroska

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Marian Waligóra pálos atya ünnepi beszédében úgy fogalmazott, hogy nagy megtiszteltetés számára ezen a napon Dziwisz bíboros úr megbízásából a pálosvörösmarti templom számára átadni Szent II. János Pál pápa ereklyéjét, amely megnyitja számunkra az eget és mintegy beleíródva a kereszt alakú gyönyörű ereklyetartóba arra készlet bennünket, hogy Krisztust és tetteinek erejét dicsőítsük, amely szent pápánk életében és szolgálatában nem mindennapi módon mutatkozott meg. Meghatódottan emlékezett meg azokról a szavakról, ame-

lyeket II. János Pál pápa mondott, amikor Lengyelországból Magyarországra indult az első apostoli látogatására 1991. augusztus 16-án: „nem véletlen, hogy egy lengyel pápának Częstochowából sikerül Magyarországra utaznia, arra a földre, ahonnan az első pálosok érkeztek Jasna Górára”. A szentmisében a szőlősgazdáról szóló evangéliumhoz kapcsolódva Juhász Ferenc helynök atya úgy fogalmazott szentbeszédében, hogy a szent pápa ereklyéjével Krisztus személyes megbízottja költözött a településre, s így a szőlősgazda korábban küldött hűséges szolgálói után most maga Péter utóda jött el Pálosvörösmartra. Az, hogy a vérereklye abban az évben kerülhetett Pálosvörösmartra, amikor Szent II. János Pál pápa születésének 100. évfordulóját is ünnepeltük, még inkább hangsúlyozza magyarok és lengyelek barátságát, lelki összekapcsolódását. Ebben a lelki kapocsban fontos szerepet játszanak a pálos szerzetesek, azoknak az egykori fehér barátoknak az utódai, akik egykor a Mátra lábainál itt éltek, és akiknek az emlékezetét, örökségét ez a pálos település továbbra is őrzi. Ennek az élő lelki kapcsolatnak is köszönhető a település egykori polgármesterének, Dobróka Lászlónak a kezdeményezése, hogy a szent pápa egy ereklyéje a pálosvörösmarti templomba kerülhessen. Az ünnepi szentmise végén Iváncsy Balázs plébános atya vehette át Szent II. János Pál pápa vérereklyéjét, amelyet elhelyezett a templomban az erre a célra készített ereklyetartó szekrényben. Ahogy Dobróka László pálos konfráter minden jelenlévő érzését megfogalmazta: „a csodás ereklye ajándékot úgy köszönhetjük meg, hogy szeretetünkkel, feltétlen tiszteletünkkel és sok-sok imával adunk hálát”.

• • • • •

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

„A bibliodráma működik!”

HALÁCSY KATALIN

ÉS P. MÁTYÁS MIHÁLY OSPPE

Az idei esztendő ugyan láthatatlanságba kényszerítette a Sziklatemplomban évek óta működő bibliodráma-csoportot, hiszen – ahogy az élet oly sok más területén – mi is csak online működünk, mégis jó rátekinteni arra, hogy milyen sokat ad a csoporttagoknak az összetartozás tudata és a közös munka. S bár az online alkalmazások nem hasonlíthatók az „igaziakhoz”, tapasztalataink szerint így is van értelme a találkozóknak.

Mi is a bibliodráma? – kérdezik meg olykor, mert bár több csoport működik Budapesten is, vidéken is, sokan még mindig nem hallottak erről az amerikai zsidó és német gyökerű kezdeményezésről. Annak idején a hittanoktatásnak abból tapasztalatából indultak ki, hogy ha valaki szerepben, társakkal „eljátsszik” egy bibliai jelenetet, azt sokkal jobban megérti, magáévá teszi, átéli, mintha csak olvassa vagy hallja, vagy csak magában gondolkozik, elmélkedik róla. Ha azonosul a bibliai szereppel, könnyebben kapcsolódnak hozzá érzelmei, mélyebbek lesznek az élményei. Ehhez társul, hogy ha „belebújunk” egy szerepbe, a játék során magunkkal kapcsolatban is felfedezünk sok mindent a motivációinkról, az érzelmeinkről, a természetünkről, a kapcsolatainkról. Így a bibliodráma célja a bibliaismeret elmélyítése mellett, az önismeret fejlesztése is. A csoport tagjai magukért és egymásért játszanak, s két vezető segíti őket. A Bib-

lia letisztult történetei igen szüksézuak, így változatos szerepeket lehet választani – mert a tényleges szereplőkön kívül lehetnek olyanok, akik szintén ott lehetnek –, így a játék során spontán módon és kreatívan ki lehet tölteni az úgynevezett „üres helyeket”. Így megelevenedhet az is, amiről nem ír a szöveg.

Mindenki tagja lehet egy ilyen csoportnak?

– Igen, a csoportokhoz szinte mindenki csatlakozhat, de előtte szükséges egy rövid beszélgetés a vezetőkkel, akik ezt követően döntenek, hogy a jelentkező beleillik-e a csoportba, azaz: jól érezné-e magát az új tag és a csoport együtt. Nekünk, vezetőknek el kell döntenünk, hogy a jelentkező nincs-e olyan helyzetben, ami a csoportot túlterhelné, nincs-e olyan problémája, amiben a bibliodráma műfaja és kerete nem tud segíteni – pl. friss gyász, mély krízis, pszichiátriai érintettség. Fiatalokat és idősebbeket egyaránt várunk, felső korhatár nincs. A gyerekek számára viszont vannak kifejezetten a számukra indított csoportok, amelyek egész más módszerekkel dolgoznak, mint mi. Ahhoz, hogy valaki élményekkel és hasznosan vegyen részt a munkában, nem szükséges semmiféle színészi képesség vagy tudás, bibliaismeret, csak nyitott szív és játékos kedv.

Mi történik egy-egy alkalommal?

– Az egyes alkalmak bevezető lépések, játékok után változatos történeteket dolgoznak fel különféle módszerekkel az Ó- és Újszövetségből, pl. példabeszédeket, ismerős eseményeket, helyzeteket. A vezetők a csoportot ismerve választják ki ezeket. Mindig mindenki játszik. Egymásnak, egymást segítve játszunk, nézők nincsenek. Ahogy nő a bizalom a tagok közt, egyre mélyebb felismerésekre juthatunk. Ezért az

első vagy első két alkalom után a csoport nem fogad új tagokat, és azt kérjük, hogy mindenki vegyen részt minden találkozón, hogy megismerve egymást egyre nyíltabban tudják magukat adni a játékban. Ezt segíti, hogy mindenkit titoktartás kötelez. A saját élményeit megoszthatja bárkivel, de másról nem szólhat, tanácsot sem adhat másnak.

Kik a vezetők? – Vezetők csak hosszabb tanulmányok után lehetünk, alapos önismerteti felkészültség, pszichológiai alapok és bibliaismeret szükséges, amelyet intézményes keretek között sajátítunk el. A képzés legnagyobb része azonban a hosszú gyakorlat ún. kiképző csoportokban – először a pszichodráma, majd a bibliodráma területén. Itt egymáson próbálgatjuk, tanuljuk meg a módszereket, a drámatechnikákat, amelyeket később alkalmazunk és továbbfejlesztünk.

Miért épp a Sziklatemplomban van csoport?

– Másutt is van, például a ferences Kilátóban, és vannak a miénknél hivatalosabb, fizetős csoportok Budapesten és vidéken is. Mi azonban azt gondoltuk, valamikor 2017 nyarán, hogy jó lenne elérhetővé tenni ezt az élményt, amely nekünk olyan sokat jelent, azok számára is, akik nem tudnák megfizetni a városban szokásos magas árat. A csoportok azóta is lelkesen összejönnek minden évben szeptembertől

májusig havonta, régi és új tagokkal. Hálaunk vagyunk a Magyar Pálos Rendnek, hogy ingyen használhatjuk a kerek szobát a kolostorban, s kapunk hozzájárulást az elhasznált eszközökre, most pedig – az online foglalkozások érdekében – lehetőségünk van a hosszabb Zoom-alkalmak befizetésére.

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A bibliodráma-vezetők között van egy szólás, amelynek igazsága alkalmanként bebizonyosodik, ha lelkiismeretesen és felkészülten végezzük a munkánkat. „A bibliodráma működik!” – ami azt jelenti, hogy rajtunk kívül még fentről is mindig jelen van Valaki.

RENDI KRÓNIKA

.....

A Boldog Özséb Program hírei

A Magyar Pálos Rend valamennyi működési helyszínén történő fejlesztéseket, illetve különböző kulturális tevékenységeket magában foglaló, több éven átívelő Boldog Özséb Program jelentős elemei valósultak meg az elmúlt időszakban. Pécsen a kolostorban és a Pálos-templomban nagy erővel zajlik a kolostor épületének és a Pálos-templom közösségi tereinek az átalakítása, melyeknek célja többek között egy lelki központ kialakítása is.

Márianosztrán befejeződött a teljes kálvária felújítása, és sikeresen lezajlott megújult plébániaépület és kert műszaki átadás-átvétele. (A kerten belül megnövelt méretű, akár autóbuszok fogadására is alkalmas parkoló, valamint új, korszerű szociális he-

lyiségek és új garázs is van.) Megvalósult a bazilika orgonájának javítása, tisztítása is. A petőfiszállás-pálosszentkúti kegyhelyen megtörtént a felújított kolostorépület, valamint a bővített, átalakított és teljesen megújult zarándokház, a külsőleg renovált Mária Múzeum épülete, valamint az új melléképület és a felújított garázs műszaki átadás-átvétele. A kegyhelyen az energiahatékonyságot és a teremtet világ védelmét szolgálva nagyteljesítményű napelemrendszer segíti a megújult létesítmények gazdaságos energetikai működtetését. Befejezéshez közeli állapotban van a kegyhely melletti területen az ásványvízpalackozó-üzem berendezése és felszerelése. A palackozóüzem célja a Magyar Pálos Rend öfenntartásának a segítése lesz. A fejlesztések a budapesti Sziklatemplomot és a kolostort is érintették, ahol a kolostor klauzúrájának a megfelelő lezárása valósult meg.

Az erdélyi Hargitafürdőn a projekt keretében megkezdődött az ottani fő célkitűzés megvalósítása, egy új kolostor építése. Az új kolostorról a pálos honlapon (www.palosrend.hu), illetve a hargitafürdői pálos kolostor honlapján (www.taborhegy.ro) tekinthető meg egy kisfilm.

A Boldog Özséb Programon belül zajló kulturális tevékenységek keretében az elmúlt időszakban újabb kiadványok is megjelentek, így a gyermekeknek készült *Boldog Özséb és a pálosok* című képeskönyv, a *Pálos hangok* címet viselő, gregorián énekeket, illetve pálos költők mezenésített verseit tartalmazó két CD-s kiadvány.

2020 januárjában megnyílt a *Pálosan szép az élet!* című buszos kiállítás (www.palos-busz.hu), mely a tavaszi karantén időszakát leszámítva folyamatosan járta az országot, illetve már Lengyelországban és Erdélyben is több helyszínen megtekinthető volt. A busz összesen 46 településen járt, a legtöbb helyen szép ünnepekkel nyitották meg, és hozzávetőlegesen 13 000 látogatója volt. A nagy érdeklődésre való tekintettel és a busztulajdonos cég jóvoltából a kiállítóbusz a tervek szerint 2021 tavaszán tovább folytatja országjáró útját.

A kulturális projektelemek keretében folyamatban van további kiadványok megjelentetése, illetve egy jelentős időszaki kiállítás előkészítése a Magyar Nemzeti Múzeumban.

A járványhelyzet ugyan nehezítette az évente megrendezésre kerülő *Pálos70* zárandoklat szervezését, azonban – a korábbi éveknél ugyan egyszerűbb keretek között – október közepén így is sikerült azt megvalósítani, ugyancsak a Boldog Özséb Program segítségével.

A Boldog Özséb Program és a hargitafürdői fejlesztések Magyarország Kormányának támogatásával valósulnak meg, az EGYH-KCP-18-P-0183

azonosító számú projekt részeként.

Erdélyben is járt a pálos busz

Augusztus 23. és szeptember 2. között Erdélyben járt a *Pálosan szép az élet!* című buszos vándorkiállítás, amely első erdélyi állomásán augusztus 23-án, a Szent István-búcsún volt látható Hargitafürdőn a 12.30-kor kezdődő ünnepi szentmise előtt és után. A szentmisét Tamás József nyugal-

mazott segédpüspök celebrálta. – A pálos busz továbbá Székelyudvarhelyre, Csíkszeredába, Csíksomlyóra, Kézdivásárhelyre és Marosvásárhely–Marosszengyörgyre is eljutott erdélyi útja során.

.....

Kisboldogasszony napi búcsú Pálósszentkúton

dr. Bábel Balázs érsek úr megáldja Szent II. János Pál pápa tiszteletére szentelt új oltárt •
fotó: Szentirmay Piroska

Szeptember 5-én és 6-án Kisboldogasszony napi búcsú volt Pálósszentkúton. Szombaton az este 8 órakor kezdődő szentmisét Kullai Attila kiskunmajsai káplán atya tartotta, szentbeszédében a Szűzanyáról tanított.

A szentmise végén újmiséis áldásban részesítette a jelenlévő atyákat és híveket. A szentmisét gyertyás körmenet zárta. A vasárnap 10 órakor kezdődő szentmisét dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek celebrálta. A szentmise elején megáldotta az újonnan elkészült, Szent II. János Pál pápa tiszteletére szentelt oltárt.

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Az oltárt Privari-Mürschberger László tervezte és kivitelezte a közreműködő szakemberekkel együtt. Az oltárképet Marian Waligóra, a częstochowai kolostor házfőnöke adományozta a kegyhelynek. A kis tabernákulum keresztjében a szent pápa vérereklyéje van elhelyezve. Az ereklyét Stanisław Dziwisz lengyel bíboros adományozta 2019. decemberi látogatásakor a kegytemplomnak. (Dziwisz bíboros II. János Pál pápa személyi titkára volt teljes pápasága alatt.) A szentmisét körmenet zárta, majd a gyermekek megáldása következett a Prágai Kis Jézus szobránál. A búcsú idején a pálos busz is megtekinthető volt. A búcsún részt vett Petőfiszállás pálos testvértelepülésének, Sajóladnak a küldöttsége is.

.....

Klastrompusztai búcsú a Szent Kereszt tiszteletére

A szeptember 12-én tartott szentmisét Puskás Antal tartományfőnök atya mutatta be – szentbeszédben megemlékezve a Szent Kereszt titkának jelentőségéről Boldog Özséb és a mai ember életében. Elmondta, hogy amint a választott népnek fel kellett emelnie tekintetét a Mózes által póznára kitűzött kígyóra, hogy a megmártak meggyógyuljanak, ugyanúgy nekünk is fel kell emelnünk szemünket az aggodalmak közül Krisztusra, a keresztre feszítettre.

A szentmisén Magyar Pál atya, Kesztlőc plébánosa koncelebrált. A járványhírek ellenére a szentmisén résztvevő hívek száma nem csökkent. Az idei alkalomra meghívást kapott a Vox Angelis kórus is. Az áldás előtt a Magyarországi Borlovagrend tagjai mondták el ünnepi imádságukat. Köszönet Kesztlőc polgármesterének, Farkas Krisztinának és munkatársainak a szentmise utáni

fogadásért, amelyre idén a falu központjában került sor – az éppen ott állomásozó pálos kiállítóbusz közelében.

.....

Nők gyalogos zarándoklata Pálósszentkúton

Szeptember 12-én 38. alkalommal zarándokoltak lányok, asszonyok Jászszentlászlórol Pálósszentkútra. Pál Csaba pálos atya vezetésével 22 nő vett részt a zarándoklaton. Budapestről, Kecskemétről, Kiskunmajsárról, Kiskunfélegyházáról, Kerekegyházaról, Szankról, Petőfiszállásról érkezve vitték végig szándékainkat az úton a Szűzanyához. A zarándoklatot szentmise, majd agapé zárta.

Szentmise a Hargitán • fotó: Máté Tibor

.....

Szentmise a Hargitán a Szent Kereszt ünnepén

Immár hagyomány a hargitai szentmise az adótorony melletti romoknál szeptemberben, a Szent Kereszt felmagasztalásának

ünnepéhez közel eső szombaton. A 10 óra-kor kezdődő gyülekező (Ózon Hotel melletti parkoló) után a résztvevők imádság és áldás kíséretében indultak fel a hegyre, közel 1780 méter magasra – útközben, rózsafüzért imádkozva és énekelve. A jó egy órás út után, a Történelmi Vitézi Rend által évekként elzárva felállított kettős keresztnél 12 órakor kezdődött a szentmise az Úrangyala elimádkozása után. A szentmisét és a szentbeszédet Gábor Zoltán atya, málnásfürdői plébános tartotta. Az eseményt követően, a plébánia és a helyiek szervezésében, a Csíki Panzió udvarán bográcson agapét tartottak.

.....

Lectio Divina előadások a Sziklatemplomban

„...szeressétek egymást! Ahogyan én szeretlek titeket...” (Jn 13,34) – Az Ars Sacra Fesztivál keretében 2020. szeptember 14-én és 17-én a budapesti Magyarok Nagyszónya Sziklatemplomban Lectio Divina esteket tartott a Magyar Pálos Rend irányában elkötelezett világi közösség. 14-én a közösség női tagjai keresztény női misztikusok tanításait olvasták fel, Puskás Antal atya pedig Jézus nőikkel történt találkozásairól szóló evangéliumi részleteket. 17-én Johannes Cassianus által feljegyzett egyiptomi kopt remeték tanításaiból, valamint Szent Margit legendájából hangzottak el részletek. Az estek során Biró Ferenc Pálné Gesztelyi-Nagy Judit fuvolaművész, a közösség lelki vezetője improvizatív fuvolajátékkal, a Sziklatemplom kántora, Körtvélyessy András orgonajátékkal segítette az elmélyülést.

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A szövegválasztások, a közösség iránti elköteleződés és lelki munka kapcsán készült stúdióbeszélgetés és interjú a *Pálos szívvel a világban – a klauzúrán innen és túl* című Facebook-oldalon érhető el.

Puskás Antal tartományfőnök megnyitó beszéde •
fotó: dr. Szentirmay Tamás

.....

Pálos építészeti konferencia

Immár XIV. alkalommal rendezték meg a Szakrális Építészeti Konferenciát, amely ezúttal a pálos építészettel foglalkozott. A konferencia helyszíne, a járványügyi helyzet miatt, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola auditorium maximum terme volt, amely talán kicsit még jobban is megtelt, mint ahogyan azt a távolságtartás megengedte. Az Ars Sacra Fesztivál keretében megtartott rendezvényen néhány építészettörténeti előadás mellett megemlékeztek a nemrégiben elhunyt, a pálos rendtörténettel is foglalkozó Török József professzorról és felidéztek Guzsik Tamás alakját is *A pálos rend építészete a középkori Magyarországon*

című hiánypótló kötet újbóli megjelenése alkalmából.

A nap nyitányaként – Dragonits Márta (az Ars Sacra főszerzője) és Nagy Dénes építész köszöntőbeszéde után – P. Puskás Antal pálos tartományfőnök az idők jeleiről beszélt, amely, ma is meghatározza a pálos rend feladatait. Antal atya kiemelte, hogy a ma embere a pálos kegyhelyeken is elsősorban olyan embert keres, aki megjeleníti Isten irgalmát, ezért is fontos, hogy Pécssett, a rend mai központjában lelkiségi központ épül. A pálosok felismerték azt is, hogy noha meg kell jelenni az interneten is, de még fontosabb felkarolni a zarándoklatok modern formáit a motorosoktól kezdve a most szerveződő pilisi pálos utak ötletéig, ugyanakkor fel kell mutatni a különbséget is, hogy míg a vallási turista élményt keres, a zarándok lelkületű ember élete eseményeit viszi Isten elé. Az engesztelés modern formáit keresve a pálosok bekapcsolódtak a lelki adoptálás mozgalmába is.

A rend világban való jelenlétének legfontosabb célja, hogy megmaradva Isten igéjének szolgálatában felmutassa Isten látásmódját. A pálos szerzetesnek nem világi programokban kell „elapróznia” magát, hanem következetesen ezt a látásmódot kell közvetítenie.

.....

Szentmise a toronyaljai pálos emlékhelynél

2020. szeptember 26-án Márianosztráról gyalogos zarándoklat indult Vízi András és Csóka János pálos atyák vezetésével a toronyaljai Szent Mihály pálos kolostorhoz. A zarándoklaton és romoknál megtartott 11 órakor a kezdődő szentmisén – a rossz idő ellenére is – sokan vettek részt. A zarándoklat témája a szellemi harc volt.

Ünnepi szentmise Toronyalján • fotó: Csóka János

.....

Pálos tematikus tanösvény és fogadó átadása Pálosvörösmarton

2020 augusztusában készült el Pálosvörösmarton a Pálos Fogadó, amely a helyi polgármester, Bodócs Attila szerint a Dél-Mátra kapuja is lehet a turizmus számára. Ehhez kapcsolódóan átadtak egy tematikus tanösvényt is, amely a Magyar Pálos Rend történetét mutatja be, és amely kerékpárral végigjárható. Kis kihagyással ez a kerékpárút bekapcsolódik a Kékestetőre vezető hegyi kerékpárútba Abasár felől. A gyönyörű Mária-park mellett, Pálosvörösmart ilyen módon is tanúságot tesz arról, hogy történetéhez szervesen hozzátartoznak a valaha ott élő pálos szerzetesek. A szeptember 30-i ünnepélyes átadón Bodócs Attila polgármestere többek között arról beszélt, hogy régi álom valósult meg a

Bátor Botond, Marian Waligóra és Puskás Antal pálos atyák a fogadó előtt • fotó: Szentirmay Piroska

fejlesztéssel, ami még Dobróka László nyugalmazott polgármester hat évvel ezelőtti ötlete volt. Az átadási ünnepségen részt vett Horváth László, a térség országgyűlési képviselője is. A Pálos Fogadót és tanösvényt Puskás Antal tartományfőnök áldotta meg.

.....

Búzavetés Herencsényben

2020. október 3-án a pálos rend mellett elköteleződött világiak közösségének tagjai a Nógrád megyei Herencsényben lévő közösségi kertjükben kézzel vetettek búzát négy hektáron. A vetőbúzát a közösség egyik tagja vette. Ezen felül két hektárra való tönkölybúzát is kapott ajándékba a közösség, aminek egy részét szegény gazdáknak ajándékozzák tovább, és a tervek szerint a terményből is ajándékoznak majd. Ezen a napon a kertet – melyet Puskás Antal tartományfőnök áldott meg, – Szent Erzsébet oltalmába ajánlották.

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Búzavetés Herencsényben • fotó: Csajághi Ildikó

Magyarok Nagyasszonya búcsú a Sziklatemplomban

Október 8-án, a Sziklatemplom búcsúja alkalmából az ünnepi szentmise 20 órakor volt. A szentmisét Hesz Attila pálos atya celebrálta, a szentbeszédet dr. Szederkényi Károly c. prépost, esperes, a Budapest-Gazdagréti Szent Angyalok templom plébánosa mondta. A járványhelyzet miatt, megtartva az előírt másfél méteres távolságot, csak 65 számozott ülőhelyet lehetett elfoglalni – a Szent István-termet is figyelembe véve.

Magyarok Nagyasszonya búcsú Márianosztrán

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan október 11-én, vasárnap délután három órakor Marian Waligóra pálos atya ünnepi szentmisét mutatott be a márianosztrai bazilikában. A kegyhely búcsúünnepén bemutatott szentmise a *Pálos70* záródoklat záró miséje is volt egyben.

A szentmise elején Vízi András házfőnök, plébános-ata köszöntötte a zarándokokat. A szentmisén Puskás Antal tartományfőnök-ata és Csóka János atya koncelebráltak. Az ünnepi eseményre Márianosztrára érkezett a pálos kiállítóbusz is.

.....

Pálos 70 zarándoklat

Az idei járványhelyzet miatt egynapos Pálos 70-ről Puskás Antal atya beszámolóját közöljük:

2020. október 11-én a márianosztrai bazilikát a Remény útja zarándokainak imádsága töltötte be. 25 km-t gyalogoltunk, ami csak egyharmada a Pálos 70 rendes távjának, ám az idei egy napos zarándoklat sem volt kihívás nélkül. A szokásoktól eltérően Esztergomból (és nem Budapestről) indultunk reggel 7-kor és fél háromra érkezünk meg Márianosztrára. A járványveszély miatt lerövidítettük a zarándoklatot, kizárva az egy helyen alvásnak és a többi szokásos, szoros együttlétnék a formáit. De a Boldog Özséb-év is jó alkalom volt arra,

hogy rendünk alapítójának szülővárosából induljunk el. Az esztergomi bazilika előtti tér sarkában áll Özséb atya szobra, itt gyülekezett a mintegy 170 zarándok. Bár egész nap borult ég alatt vándoroltunk, egy szem esővel sem találkoztunk. Elképzelni is nehéz, hogy esőben hogyan jutottunk volna fel utunk legmagasabb pontjára, a kb. 300 méter magas álló Hideglelés keresztéhez, ahová a felvezető ösvény igen meredek volt. Innen elindulva a szentolvasó adta meg lépteinknek a ritmust. Ennek, és mindenekelőtt az Úr jóságos gondviselésének köszönhetően, szintre percre pontosan értük el a Szobra induló basaharci révet. Szobon csatlakoztak még hozzánk néhányan, akik vonattal érkeztek Budapestről, majd a jól ismert Pálos 70 útvonalon haladtunk tovább, – imádkozva és énekelve a kegyhelyig –, Magyarok Nagyasszonyához. Október 10-én, szombati napon gyermekzarándoklat is indult a Normafától Budaszentlőrincig hetven fős létszámmal, amelynek lelki vezetője Györfi Szabolcs pálos atya volt. Ugyanezen a napon néhány teljesítménytúrázó Csobánkáról indult, miután részt vettek a Szentkútnál ünnepelt szentmisén. Ezúton is köszönetet mondok Vízi András márianosztrai pálos plébános atyának a mindig szívélyes fogadtatásért, Marian Waligóra atyának, aki a lengyelországi Jasna Góráról jött el, hogy az ünnepi szentmise szónoka legyen. Köszönet Csóka János atyának az egész napon át tartó gyóntatás szolgálatáért! Köszönet illeti mindazokat az önkéntes segítőköt is, akik részt vettek az idei Pálos 70 teljesítménytúrának és a Remény útja zarándoklatnak a megszervezésében és lebonyolításában. Óriási dolog, hogy minden évben számíthatunk szolgálatkészségükre, mosolyukra, kitartásukra. Jutalmazza meg őket az Úr bőségesen! Adja Isten, hogy a jövő évi zarándoklatot már a megszokott formájában járassuk végig!

Pálos 70, 2020, Márianosztra • fotó: Török Máté

Fehér barátok emlékezete és pálos rendtörténeti vándorkiállítás

A negyedik alkalommal megrendezett „Fehér barátok emlékezete térségünkben” elnevezésű esemény keretében érkezett meg a pálos kiállítóbusz Iharosba, ahol a községháza udvarán október 17. és 20. között nézhették meg a kiállítást az érdeklődők. A helyi megnyitóra az iharosi templomban ünnepelt szentmise után került sor. A rendezvényen Horváth Győző, a település polgármestere mellett Huszti Gábor, a Somogy megyei közgyűlés alelnöke is részt vett.

.....

A pálos busz Pécssett

Október 21-én érkezett idei utolsó, 46. állomására a pálos busz. A megnyitó ünnepségen Udvardy György veszprémi érsek, pécsi apostoli kormányzó köszöntötte a *Pálosan szép az élet!* című vándorkiállítást. A nem mindennapi autóbusz több egy járműnél vagy egy kiállítótérnél, hiszen kapcsolatot jelent – mondta az érsek atya, majd hozzátette: „A vándorkiállítás szimbóluma azon helyek és közösségek összekapcsolásának, ahol az emberek eddig megtekinthették a buszt. Emellett olyan értelmezési közeget ad, akár nemzeti egyívű tartozásunkat, a múltunkhoz való viszonyunkat és az országon belüli kapcsolatokat illetően, ami nem más, mint a pálos rend karizmája”. A főpásztor kifejezte köszönetét a rend, különösen a Pécsi Egyházmegyében élő pálos szerzetesek szolgálatáért is. A megnyitó ünnepségen Puskás Antal tarto-

A 46. helyszínen, Pécssett • fotó: dr. Szentirmay Tamás

mányfőnök is köszöntötte az egybegyűlteket, majd Sudár Annamária, a kiállítás kurátora elmondta: a vándorkiállítás célja, hogy útja során minél több emberhez eljusson, mert az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend, nemcsak a hívő emberek közös kulturális, szellemi öröksége, hanem mindenkié, akinek fontos a magyar múlt, a magyar történelem.

A kiállítás október 28-ig állt a székesegyház előtti téren, s tárlatvezetések alkalmával vagy egyénileg több mint ezer ember tekintette meg a néhány nap alatt.

.....

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Új kereszt a Sziklakolostor falán

A budapesti Sziklakolostor Duna felé néző falára viszszerült a kommunista időszakban lebontott kereszt.

Sok évtizedig korábban csak a régi keresztet tartó tömör vas függesztékek álltak ki a falból. Hunyady Gábor, a kereszt készítője így számol be az új kereszt visszaállításáról: *2019 tavaszán Puskás Antal atya kért meg, hogy a hívek keresztútjához készítsék egy 4 méteres keresztet, amit a pénteki keresztutakon a férfiak tudnak vinni, hogy fizikailag is*

átérezzék Jézus Krisztus megpróbáltatásait. A vírushelyzet alakulása miatt azonban elmaradt az idei keresztút. Nyár végén Antal atya ötlete volt, hogy helyezzük el a keresztet a kolostor falára, a régi fakereszt helyére, de ne sötét legyen, hanem világosabb a színe. Ezért a keresztet hazavittem.

Később igazi csodát élhettünk meg néhányan együtt: Pál Csaba pálos atya, Árvai Gábor, Pünkösti Bálint, Csík-Nagy Gábor, Georges Bec, Győri Kornél és én. Azzal, hogy ezt a keresztet feltettük a régi helyére, sikerült visszaállítani az eredeti állapotot. Gyönyörű összmunka volt! Kornél, Csaba atya, Georges és Bálint biztosították fentről a kötelekkel, hogy helyére kerüljön a kereszt, és biztosítottak engem is a szerelés közben. Több mint két órán keresztül tartottak egy vasszerkezetet, hogy a kötelek megfelelően fussanak. Ők húzták fel a kb. 80 kg-os keresztet is. A többiek letről segítettek. Fogták a létrát, adogatták a szükséges gépeket, szerszámokat. Mikor kellett, elhúztak egyik pontról a másikra, hogy ott tudjam szerelni a rögzítéseket. Mindenki cipelt, pakolt jókedvvel és szorgalommal. Végén Csaba atyával az oltár előtt elmondunk egy miatyánkot hálából, majd

A megújult kereszt • fotó: Tóth Csilla

az atya megáldott minket. Megtisztelő, hogy a csoportunknak ilyen feladatot adott az ég! Visszaadhattunk valamit a régiek iránti tiszteletünkből és adhattunk egy kicsit a jövő generációknak is.

....

Szent Imre búcsú a Pálos-templomban

Botfai Levente templomigazgató és Puskás Antal tartományfőnök • fotó: Varga László

November 8-án, vasárnap tartották meg a Pálos-templom búcsúját Pécsen. Az ünnepi szentmisét Puskás Antal tartományfőnök atya mutatta be. Ezen a napon délután 16 órakor tartották meg a Pálos Baráti Kör hagyományos lelki délutánját is, melynek keretében 16 órától – a Pécsi Pálos Lelkiségi Központ újabb programsorozatának részeként és az előző évi „Segítő kéz a családoknak” című sorozat folytatásaként – Dr. Domján Mihály családterapeuta, tanácsadó szakpszichológus tartott előadást Konfliktuskezelés a mindennapokban címmel.

Az új hargitafürdői kolostor építésének támogatása

Magyarország Kormánya támogatásával, a Boldog Özséb Programhoz kapcsolódó hargitafürdői fejlesztés keretében új pálos kolostor épül Erdélyben, Hargitafürdőn. A rendelkezésre álló források mellett, további támogatókat is keresünk. Amennyiben van lehetősége támogatni a kolostorépítést, az alábbi bankszámlaszámokon keresztül teheti azt meg, melyekkel kapcsolatban az utaláshoz szükséges adatok a következők:

Euro és lej esetén:

Bank címe: Csíkszereda / Miercurea – Ciuc; Str. Petofi Sandor, Nr. 7
Kedvezményezett neve:
Ordinul-Ordo Sancti Pauli Primi Eremitae
RON: RO89OTPV260001177961RO01
EURO: RO46OTP-
V260001177961EU01
SWIFT / BIC Cod : OTPVROBU
Az utalás közleményében kérjük feltüntetni, hogy „adomány” (pálos-rendi kolostorépítés).

Az eurós és lejes adományokkal kapcsolatos kérdésekben készséggel áll rendelkezésre Tófalvi Ildikó a +40 745639784-es telefonszámon.

Forint utalása esetén:

Kedvezményezett neve:
Magyar Pálos Rend
Bankszámla száma: 11731001-23127340
Az utalás közleményében kérjük feltüntetni, hogy „adomány”.
A forintos adományokkal kapcsolatos kérdésekben készséggel áll rendelkezésre Tolnai Lászlóné a +36 20 367 5857-es telefonszámon.

Pálos naptár – 2021

Megjelent a 2021-es pálos falinaptár, mely ezúttal a *Pálosan szép az élet!* című kiállítóbuszt mutatja be. A naptár 500 Ft-os áron kapható a pálos templomokban.

.....

Pálosok a nagyvilágban – angolul és lengyelül is

Immár angol és lengyel nyelven is olvasható a *Pálosok a nagyvilágban* címmel megjelent ismeretterjesztő képeskönyv, amely a világ különböző földrészein található pálos kolostorokat mutatja be. A könyv, amelynek szerzői, P. Balla Barnabás OSPPE és Mihály Margit, megvásárolható a pálos kolostorokban és templomokban. A kiadványok az Agrárminisztérium támogatásával, a nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának támogatására kiírt HUNG-2019. kódszámú pályázati támogatás segítségével valósultak meg.

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOS PROGRAMOK

2020. december –
2021. április

Kedves Olvasók, a járványügyi helyzettől függően meghirdetett programjaink és a miserend változhat. Kérjük, fokozottan figyeljék templomaink hirdetéseit, valamint a rend honlapján (palosrend.hu) és más honlapjainkon közzétett tájékoztatást!

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklateplom

- **a szentmisék rendje** adventben hétköznap – 6 és 17 óra, a továbbiakban hétfőtől szombatig – 8.30 és 17 óra; vasárnap: 8.30, 11, 17 óra és 18.30
- **minden nap** a 17 órai szentmise előtt rózsafüzér;
- **minden csütörtökön** 7 és 8 óra között férfiak szentségimádása, 9 és 14 óra között szentségimádás;
- **minden hónap 13-án** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség);

A Sziklateplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont nyitva: kedd és péntek** 10.30-tól 16.30-ig. Vasárnap és hétfőn zárva. További információ: sziklateplom.hu

MÁRIANOSZTRA

*Magyarok Nagyasszonya Bazilika
(www.marianosztrakegyhely.hu)*

- **minden hónap 13-án** 18 óra – Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Loretói litániával nemzetünk lelki megújulásáért;
- **minden hónap első csütörtökén** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért;
- **január 20.** – Esztergomi Boldog Özséb ünnepe

.....

PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

- **minden hónap első péntekén (járványhelyzettől függően)** – férfiak gyalogos zarándoklata – indulás 17 óra, Kiskunfélegyháza, Ótemplom. Érkezés kb. 20 óra, pálosszentkúti kegyhely;
- **minden hónap első péntekén (járványhelyzettől függően)** – 20 óra és 5 óra között – engesztelés Magyarorszáért; szentmisével, szentségimádással egybekötött virrasztás;
- **Mária-ünnepeken** – nők gyalogos zarándoklata;
- **február 2.** – Szereteláng átadása

A pálosszentkúti zarándokház jelenleg nem fogad látogatókat. A további részletekről a palosszentkut.hu és [facebook.com/Palosszentkut](https://www.facebook.com/Palosszentkut) oldalakon, vagy a +36 20 823 3838 telefonon érdeklődhet.

PÉCS

Pálos (Szent Imre) templom

- **a szentmise előtt** 17.20-kor rózsafüzér;
- **csütörtökönként** – szentségimádás a 18 órás szentmise után;
- **minden hónap utolsó csütörtöke** – 18 óra: SERRA szentmise – a papi és szerzetesi hivatásokért;
- **január 15.** 18 óra – ünnepi szentmise Remete Szent Pál tiszteletére
- **január 20.** 18 óra – ünnepi szentmise Boldog Özséb tiszteletére

Lyceum-templom

- **minden hónap első csütörtökjén** a 17 órás szentmise után 18.15-ig csendes szentségimádás

*Klastrompusztai búcsú a Szent Kereszt tiszteletére
fotó: Szentirmay Piroksa*

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25 évre. Érdeklődni munkanapokon 8.00 és 17.00 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon lehet.

.....

HARGITAFÜRDŐ

Szent István-templom

- **minden szentmise előtt** rózsafüzér;
- **január 17.** – 12.30: szentmise Remete Szent Pál és Esztergomi Boldog Özséb tiszteletére és a kolostoralapítás emlékére

További információ a hargitafürdői rendezés életéről: www.taborhegy.ro, illetve a *Hargitafürdői élet* című Facebook-oldalon.

Pálos hangok

Ordo
sanctorum
militum

A
remeték
fohászai

*énekelt versek pálosokról, pálosoktól
gregorián énekek és többszólamú kanciók
középkori pálos forrásokból*

Könyv és 2 CD

Online
kapható az
animakonyv.hu
honlapon!

Magyar Pálos Rend

„Köszönjük, Isten! mély hálával
ránk hintett sok malasztidot;
nagy jóvoltodnak szent karjával
lenyújtott bő áldásidot.
Ah! hogy most Téged' jó Atyánknak
tapasztalásbúl ösmerünk;
vaksága végett sok hibánknak
melly szívvepesztő szígyenünk!”

Verseghy Ferenc (1757–1822) pálos költő:
Új esztendő napjára való ének • részlet

ÖZSÉD

BOLDOGULÁS
†1270–2020

Felelős kiadó: *Puskás Antal* OSPPE tartományfőnök

Kiadó: *Magyar Pálos Rend*

Szerkesztőbizottság: *Kovács Adrienn, Sarbak Gábor,*

Sudár Annamária és dr. Szentirmay Tamás

Grafika, tipográfia: *Török Máté*

Borítókép: *Rétfalvi Sándor: Jézus születése*
bronz dombormű a pécsi Pálos templomban

(fotó: *Varga László*)

ISSN: 2062–1094